

Historien bag fotoet

Blev Betty fra Bondetinget "konfirmeret" to gange?

Af Per Steenholdt

Hovedpersonerne i dette lille kærligheds-eventyr fra 1872 er den unge maler August Jerndorff og den endnu yngre datter af den daværende domorganist Matthison-Hansen. Jerndorff blev anset som meget lovende, og han var født i 1846. I 1869 var han tildelt en præmie for et portrætmaleri, selvom det var landskabsmaleriet, han havde forsøgt at dygtiggøre sig i. Han var blevet anbefalet af Kaptajn Wilde, der boede på Palæet og også havde plads til en ung maler, når han havde opgaver i Roskilde. Jerndorff møder den unge Betty, et møde der får store konsekvenser for dem begge. Historien findes lokalt i flere versioner, men først en præsentation af Matthison - Hansen.

H. Matthison-Hansen

Det var på komponisten Weysses anbefaling at Matthison- Hansen i 1832, fik stillingen som organist ved Domkirken. Han flytter først til en beskeden lejebo-lig, beskrevet som "sidste hus på højre hånd i Støden". Det bliver dog kun for en kort tid. Ved folketællingen i 1834 er han flyttet til Bondetinget, til hvad man i dag kalder nr. 15. Han bærer dog navnet Hans Mathias Hansen. I 1837 køber han ejen-

domme skråt overfor. Det er den to etagers bygning, der kan ses som nummer 2 på postkortet. Først i 1859 får han og hans efterkommere en kongelig bevilling til formelt at kalde sig Matthison-Hansen. I 1872, hvor Jerndorff ofte besøgte hjemmet er Matthison- Hansen en respekteret og elsket professor og organist.

Hans Rønøs version 1963

Maleren August Jerndorff er beskrevet af Hans Rønø i 1963. Indlægget illustreres af maleriet med udsigten over fjorden. Takket være stor velvilje fra Den Hirschsprungske Samling kan dette billede nu ses i farver. I sit indlæg skriver Rønø, at Kaptajn Wilde fik bygget et skur til Jerndorff, så han kunne male i læ. Rønø fortæller her, at maleriet blev meget forsinket, fordi Jerndorff ofte havde forladt skuret, og "underholdt" sig med domorganistens lille datter, der endnu gik i skole. Man får nemt opfattelsen af, at August og Betty tilbringer tid sammen i naturen i skjul for nysgerrige blikke. Hvis det var historien, ville det ikke være så underligt, hvis onde tunger, ved Bettys konfirmation i Domkirken året efter, ville have antydnet, at hun da vist var blevet grundigt "konfirmeret" af den unge maler allerede året før.

Karl Madsens version 1927

Hans Rønø nævner Karl Madsen, og det er meget tydeligt, at Rønøs historie er hentet hos Madsen. Rønø har af gode grunde forkortet historien og udelader en meget væ-

Bettys barndomshjem i Bondetinget mange år efter. Det andet hus på venstre hånd. Her fra Flensborg postkort, udgivet i 1906.

sentlig ting. August og Betty mødes ikke i skjul i naturen. August besøgte hjemmet i Bondetinget. Det er her, han bliver betaget af Betty, når hun spiller på sin fars orgel. Der er intet grundlag for tanken om, at hun i det skjulte blev indviet i de voksnes rækker.

"Udsigt over Roskilde Fjord en klar septemberdag" August Jerndorff 1872. Den Hirschsprungske Samling.

Maleriet er vist i en større udgave på næste side

Efterskrift i "anstændighedens navn"

Betty bliver konfirmeret den 20. april 1873, og det er ved den lejlighed, at forlovelsen bliver forkyndt. Både Madsen og Rønø, kalder Betty "lille skolepige" Det var som i dag, meget normalt at blive konfirmeret i det sidste skoleår, når man var 14 år. Da August forelskede sig i Betty året før hendes konfirmation, skulle man så tro, at det var "lille skolepige" på omkring 13 år. Sådan forholdt det sig slet ikke. Betty bliver konfirmeret i en meget sen alder, og var næsten tre år ældre end mange andre konfirmander. Det var ikke en lille pige Jerndorff blev betaget af, men en ung "kvinde". De gifter sig i starten af 1875 så Betty som "fru Jerndorff" kan rejse med August på studierejse til Italien. På trods af dystre forudsigelser havde de et lykkeligt ægteskab til døden skilte dem ad.

